

קרוב אליך

עבודת ה' ברוח חסידיית

ניסה יציאה
19:45 18:31 ירושלים
19:47 18:46 תל אביב
19:47 18:38 חיפה

תמי השבת

כ"ח ניסן תשע"ח
פרשת תזריע-מצורע

בס"ד

218

מה חיפשו
עמית קדם
ואביתר בנאי
בחווה של אדם
בהודו?
כתבה עמ' 10

והסנה איננו אוכל

לאן לרתום את הזכרון?
הרב שמואל אליהו, הרב חגי
לונדין, והרב ארלה הראל

6

כששאלו את סבא - למה?

הרב מאיר שוורץ

6

עבדתי ב'יד ושם'

בשים, הדסה סאסי

17

אתה חי גם כשאתה ישן?

התוועדות עם הרב גופין

22

קלינאית תקשורת שהפכה

ליועצת זוגית הרב זקס

8

מחירי השקה (pre sale) אטרקטיביים!

נשואים פלוס?

פרויקט 'חריש פלוס' זה המקום שלכם! קהילה דתית איכותית, דירה מקבלן (עם ערבות בנקאית מלאה), מפרט יוקרתי, מחיר אטרקטיבי ומיקום מצויין. עם כל כך הרבה פלוסים בפרויקט אחד - אז הולכת להיות הבחירה האידיאלית עבורכם.

חריש פלוס
פרויקט אחד שפע של יתרונות.

1-700-500-555

www.harish-plus.com

באמונה
בונים לכם קהילה

המיקום

במרכז עיר העתיד חריש
בלב שכונת הפרחים היוקרתית

אין גבול לדמיון

עמית קדם הוא חסיד ברסלב שפיתח שיטה טיפולית בשם דמיון נובע > את עיסוקו בחינוך ילדים של בעלי תשובה ליווה הרבי מאמשינוב, במקביל לתהליכים של בניית זהות עצמית בין העולם החרדי לדתי-לאומי > תורת הדמיון בכתבי החסידות והרב קוק מקבלת אצלו תנופה חדשה > ומסעו להודו יחד עם אביתר בנאי היווה עבורו מתנה לקדוש ברוך הוא וסגירת מעגל

נוריאל אהרן

”מהרגע שנחתתי בהודו הרגשתי שאני מחכה למפגש איתו מחדש, עם עמית הזה בן העשרים ושתיים שהסתובב כאן לפני עשרים וחמש שנה. הרגשתי שאני פוגש אותו דרך המטיילים שהגיעו לחווה, דרך השיחות איתם ודרך התהליכים שהעברתי להם בדמיון נובע. אבל היה רגע אחד שהרגשתי שהוא ממש מתיישב מולי ואנחנו מסוגלים להסתכל אחד לשני בעיניים ולדבר. זה היה על גדות הנהר בעמק מנאלי, לפנות ערב. הוצאנו את הקבוצה להתבודדות ופתאום התפנו לי כמה דקות של שקט והוא היה שם. בפעם הראשונה הבנתי שלא קל לי איתו, עם הצורה שהוא לבוש, עם הדרך בה הוא מדבר ומתנהג. שאלתי אותו למה הוא חלק מהמשחק הזה ולמה הוא לא יכול להיות מה שהוא באמת; והוא לא התבלבל והתריס מולי חזרה 'תגיד תודה, בלי כל המעברים האלה שלי - אתה לא היית היום איפה שאתה'. הרגשתי שעכשיו אני יכול להשלים איתו מחדש”.

בתור מי שעובד עם עמית כבר שנים ארוכות אני לא מתפלא שהוא מדבר בצורה טבעית כזו על מפגש שלו עם עצמו של לפני עשרים וחמש שנה. השפה של הדמיון היא שפה טבעית לגמרי לעמית. אני לא בטוח עד כמה הוא מודע לכך שלאנשים מבחוץ התיאור הזה עלול להישמע קצת מדאיג...

”את השפה של הדמיון גיליתי רק אחרי החזרה מהודו אבל הערוצים נפתחו שם. מפגשים מטלטלים שלי עם עצמי, הכרה בכך שיש מישורים שמעבר, הגילוי של הנפש - זה התחיל שם. כשנסעתי לא הבנתי שאני מחפש משהו. בעיקר רצייתי לברוח. סיימתי את השירות כקצין ביחידת עורב, אבל ארבע שנים של שירות צבאי בשיאה של האינתיפאדה הראשונה השאירו אותי עירום מכל מה שהאמנתי בו ובעיקר עם הכרה כואבת שאין שום סיכוי שהסכסוך המטורף הזה ייפתר אי פעם. מה שרצייתי זה למצוא מקום הכי רחוק שאפשר ושיהיה שם הרבה ירוק ובעיקר שקט. לקח לי זמן להבין שאני לעולם לא אוכל להרגיש במקום אחר בבית ומה שאני מחפש באמת זה משהו לגמרי אחר”.

קצת קשה לי לדמיין את עמית שם בהודו. היום הוא מנהל תלמוד תורה וישיבה של קהילת 'שדה צופים' במעלות שבצפון, ועסוק בעיקר בניסיון למצוא שילוב שייתן מענה חינוכי אמיתי לבנים של בעלי תשובה.

יש סיכוי לאהבה

”פעם הייתי מסתובב הרבה ומספר את סיפור התשובה שלי. ככל שעבר הזמן הרגשתי שזה לא באמת אפשרי, כי גם לעצמי אני לא מצליח להסביר מה באמת התעורר שם. הניסיון להלביש את זה במילים הופך להיות לא רלוונטי. אני זוכר רגע אחד בסידני שבאוסטרליה, אחרי פרידה מאבא שלי שבא להיפגש איתי אחרי שכבר טיילתי שנה. היו לנו שבועיים קסומים ביחד של אבא וכן שמגלים אחד את השני מחדש. עמדתי באמצע חנות ספרים ענקית והרגשתי כל כך בודד. הרגשתי שבעצם הכל משחק. אני הרי אחזור הביתה בסוף ואשאב לתוך המסלול הזה שתוכנתתי אליו מראש ובסוף אהיה פסיכולוג עם שני ילדים וכלב. פרצתי בככי. הרגשתי שאני עומד מול מערכות שהן הרבה יותר חזקות ממני, אבל במקביל משהו בי נשבע שאני לא אחזור לארץ עד שארגיש שאני יכול לעמוד מול כל זה ולא לוותר על כל מה שגיליתי בטויל”.

החיבור ליהדות התרחש בפועל רק אחרי שחזר לארץ. רגעים של חיבור היו כבר לפני כן. חייל של עמית, שכבר השתחרר גם הוא מהשירות, פגש אותו בוראנסי. הוא נהן לו את ספרו של דוד בן יוסף 'האם יש סיכוי לאהבה'. עמית מספר שהספר הזה טלטל אותו לגמרי. מה שבעיקר נגע

הדבר הכי טבעי בעולם”.

כאחד שגדל בסביבה רחוקה מתורה ומצוות, היה ברור לו שאין שום צורך בטקסים דתיים על מנת להתחתן. לשירה, שגדלה בבית עם אמא דתיה בטבריה, היה ברור שאם מתחתנים אז כמו שצריך. הם הסכימו ביניהם לברר ביחד מה המשמעות של טקס החתונה היהודי. הברור הזה היה בעצם השער של שניהם לעולם היהדות.

“היום אני יודע להגיד שמהו בתוכי מאוד רצה לחזור בתשובה. זה היה מפתח ומאיים אבל הייתה בי השתוקקות עמוקה לזה. הייתי צריך שיסדרו לי את זה גם בהיגיון אבל זה היה רק הכיסוי. משהו תפס אותי בשערות ראשי והשליך אותי חזרה לשורש”.

עמית ושירה עברו סדרה של מפגשים עם רבנים ובסוף הגיעו לסמינר של ערכים בפסח. המצווה הראשונה שעמית קיים בחייו בתמימות באותו הפסח הייתה ספירת העומר. עברו מספר שנים עד

“אנשים צמאים לכלים שיאפשרו לאדם מפגש חווייתי עם עבודת ה'. הדמיון, כשהוא עובר תהליך של ברור, הוא כלי עוצמתי מאוד בתחום הזה וחכמינו ידעו זאת”

שקישר את המצווה הראשונה הזו ליום ההולדת שלו - ט"ז בניסן, היום הראשון לספירת העומר.

ילד של פסח

“פסח זה בשבילי השורש. כל הסיפור של התשובה זה לצאת ממקום שהוא זר לך, על אף שבו גדלת, ולחזור לבית האמיתי שלך. כל פעם לחזור אל עצמך מחדש. זו חוויה מאוד מטלטלת לגלות שהעולם שלך הוא בעצם זר ושיש עולם חדש שממתין לך, דרוש הרבה אומץ בשביל לשחרר את האחיה במוכר וכיכור. רק אחרי שזה מתרחש, אתה מסתכל לאחור ומבין שזה בעצם לא סיפור של אומץ אלא של הכרה שאין אפשרות אחרת. זו בחירה בין חיים למוות. נדמה לי שבעלי תשובה מכירים את הטעם הזה”.

התהליך של התשובה היה משולב עם הגילוי של שיטת ה'דמיונוכע'. עמית השתתף בסדנה של 'מוח אחד' שם ביקשו מהנוכחים להתנסות בתהליך של דמיון שבו מחזירים את המטופל לגיל שבו הוא חווה טראומה מסוימת. עמית תרגל עם אישה מבוגרת שחזרה תוך רגע קל לגיל תשע. היא ראתה את עצמה ליד מיטת אביה ברגעים האחרונים שלו ופרץ ממנה בכי עמוק וזעקה של פרידה מאבא.

“אף אחד לא הנחה אותנו איך להתמודד עם מצב כזה אבל אי אפשר היה לומר לה לחכות, אז פשוט קפצתי למים והתחלתי להתנחות אותה. הייתה לי חוויה מאוד חזקה שאני מדבר בשפה טבעית שלי. התהליך הוביל לכך שבפעם הראשונה, אחרי כל כך הרבה שנים, היא נפרדה באמת מאבא שלה והייתה מסוגלת לשחרר אותו ואת עצמה לשלום. לאחר מכן כשהמנחה של הסדנה הסבירה מה היינו אמורים לעשות הבנתי שאני חוויתי משהו אחר לגמרי. הבנתי שזה הולך להיות מסע אישי שלי”.

עמית מספר לי שלמרות שכבר טיפל בקליניקה שלו בשיטות אחרות, הוא הציע למטופלים להתנסות עמו בשפה של הדמיון אותה חווה.

בו היה התיאור של עולם הרפואה הטבעית שאז עדיין היה בצעדי הראשונים בארץ.

“פתאום הרגשתי שאני מסוגל לחזור. ידעתי מה אני רוצה ללמוד ובמה אני רוצה לעסוק. החיבור הזה של גוף ונפש יכול להפוך בשבילי לדרך חיים. רק אחרי שנים הבנתי שחלק עיקרי ממה שתפס אותי בספר היה המפגש עם היהדות. למרות שכבר התקבלתי ללימודי פסיכולוגיה באוניברסיטה העברית, הודעתי להורים שלי שאני מוותר על הכיוון הזה והולך ללמוד רפואה טבעית. זה היה משבר לא קל בשבילם אבל הייתי מאוד שלם עם זה. לא מזמן ניגשה אלי במהלך קורס בדמיונוכע אביבית, בתו של דוד בן יוסף, והביאה לי עותק של הספר האחרון שלו שהודפס רק בכמה עשרות עותקים. לפני פטירתו הוא ביקש ממנה להביא לי עותק. עד עכשיו אני לא מבין איך זה יכול להיות. מעולם לא נפגשנו ומעולם לא זכיתי לספר לו עד כמה הספר הראשון שלו היה משמעותי בשבילי”.

תפילה בגנס

במסגרת לימודי הרפואה הטבעית עמית פגש את מי שהפכה להיות אשתו, שירה. יחד הם חזרו בתשובה. אחד משלוחיו של מקום היה מורה להילינג חזר בתשובה, גדעון הרמתי. “גדעון אף פעם לא דיבר איתנו על יהדות. היינו חבורה של צעירים זרוקים שלכאורה לא קשורים לשום דבר. דווקא חוסר הניסיון שלו להחזיר אותנו בתשובה היה חזק. הלך והתפתח בי מיאוס כלפי העולם של הקשרים הלא מחייבים והשטחיים. היה רגע שהרגשתי שאני לא מוכן להמשיך לחיות בנורמות האלה. כמה ימים אחרי כן פגשתי את שירה. ברגע שנפגשנו, שנינו ידענו שזו חתונה”.

בעודו ברישק שבהודו הלך לקורא בכף יד. “הוא אמר לי שיש לי כוח גדול של תפילה. למרות שהרבה דברים אחרים שהוא אמר התגלו כהבלים, כששמעתי את זה הרגשתי שמהו שהיה חסום בתוכי נפרץ. בכל בוקר הייתי קם לפני הזריחה ושוחה בגנס. באותו בוקר בפעם הראשונה בקעה מתוכי תפילה כאילו זה היה

לילה, לאור הנר

אביתר בנאי

המפגשים שלי עם עמית ועם המסעות החופשיים איתו אל מטמוני נפשי חיכו לי בסבלנות. צריך להיות בשל לזה.

בהתחלה זה מפתח. אתה לא יודע איזו מפלצת תקפוץ עליך מתוכך פתאום. לאט הבנתי שהחזרה בתשובה האמיתית מתחילה כאן.

לפגוש את עצמך בגילוי לב, באומץ. לקרב אל הקדוש ברוך הוא את כולך. לקרב את כולך לעצמותך. בלי להזדוה, בלי להשאיר מגירות נעולות.

לא מפלצות מתגלות. מתנהל דו שיח ולפעמים שיח מרובה משתתפים. לעשות שלום, או לפחות דיאלוג,

להבין שבזמן שאני מפתח יש בי גם צד שלא. בזמן שאני מתקדם, יש בי ילד שנשאר מאחור.

החופש, הדמיון, הכנות, הם אבות המזון לאמונה, התקרבות וחמלה.

כל הלימודים העמוקים, בתורה, בחסידות, הופכים לחוויה פנימית, אישית, התורה נקלטת בחושים, בגוף. זה מרפא.

להקשיב לחלקים בתוכך שלא העזת לשמוע. שאין ברירה, למענם אנחנו פה.

זה לא קל. בכלל לא. אבל ככה זה. לאהבה יש מחיר. עד שהלב נפתח.

את בדיקת החמץ עושים כלילה. אי אפשר ביום. בבוקר הכל מבוקר ומסודר.

הלילה הנפשי הוא מחוות הדמיון והנפש העלומה.

את הבדיקה עושים עם נר. עם חום. עם אהבה.

וכשם שהנר דולק לאט לאט, כך גם המסע הזה, מבקש הרבה סבלנות והתחדשות והסכמה לדרך.

בין דמיון מודרך לדמיון נובע

בעקבות מאורעות חיינו נבנית בתוכנו תפיסת עולם מלאה בתובנות והגדרות. "המדמה" קוראים לתפיסה הזו, או בלשוננו של האדמו"ר מפיאסצנה - "שכל העולם".

"המדמה" פועל כל הזמן. אחת מתכונות הדמיון המרכזיות היא היכולת להרחיב נקודה מסוימת עוד ועוד. כך יוצא שאנו שוב ושוב ממשכים לחזק את הדמיונות של עצמנו, את אותה תפיסת עולם פנימית לא מבוררת. החיסרון ואפילו הסכנה כאן ברורים מאוד, האדם רואה את העולם רק דרך הגדרות מאוד מקבעות, מצמצמות ולעיתים אף שטחיות ורדודות. הוא מוותר על המון גוונים אחרים שקיימים ולא מצליח לחוות את המציאות כפי שהיא אמורה להיות באמת. כל עוד אנו עובדים במרחב השכל קשה מאוד לצאת מאותן הגדרות ולראות מציאות אחרת, גם אם נדבר אחרת - הנפש לא תהיה במקום אחר.

הדמיון המודרך הקלאסי חותר בצורה כזו או אחרת לייבא תפיסה אחרת, משודרגת יותר. על פי שיקול דעתו של המנחה, או מתוך השאיפות הלא מבוררות של המונחה, מציבים מטרה ברורה אליה רוצים להגיע. את המטרה הזו מציירים בדמיון. דוגמה פשוטית - לאדם לחזק ננסה לייצר דמיון של רוגע ושלווה. לטווח המידי זה יכול לעזור. ישנן שיטות מורכבות יותר, בהן יש יותר מקום לשיח פנימי עם הדמיון. אך גם בהן כמעט תמיד המנחה יתערב בשלב כזה או אחר.

דמיון נובע מציב פתרון אחר - אין צורך לייבא משהו שגם הוא חיצוני לי; יש צורך לגלות את הנפש עצמה, שם נמצאות כל התשובות. באמצעות הדמיון והניתוק מהזדהות טוטאלית עם הגדרות מקובעות, המונחה מגלה בתוך עצמו כוחות רבים ומגוונים (ארבעת יסודות הנפש, ילד ומבוגר, ימין ושמאל ועוד). על ידי שיח פנימי ביניהם נוכל לגלות שאותם חלקים שהיו במאבק יכולים ליצור השלמה ותיקון, כאשר כל חלק מוצא את מקומו הנכון.

צריך אומץ כדי להיפגש עם כל החלקים בתוכנו, אך בסופו של דבר נחוה נפש מלאה ועשירה בחיים ובריאות. חוויית ה'אני' העמוקה מגלה דמיון שמחבר הפכים, דמיון שמחבר אותנו ל'שכל' מסוג אחר. "שכל הבא מן הנפש" כלשון האדמו"ר מפיאסצנה. שכל שלא רק מגדיר, מחלק ומקבע אלא מאפשר ומחבר, שכל חי ופועם, המכיל תובנות עומק נפשיות הנמצאות באדם עצמו ומאפשרות בחירה וחופשיות. וכך כותב הרב קוק "ידוע הוא שהמחלות הנפשיות ותוצאותיהן הגופניות, אינן מקננות אלא בצד הזיבורית (= נמוך, חיצוני) של האדם, וזהו הצד הידוע שלו, דווקא הצד הפומבי והמפורסם שלו. אבל הצד הגנוז שלו, הצד הבלתי ידוע שלו, הוא תמיד מלא אומץ, מלא חיים וכוח".

לדוגמה: בדמיון נובע נבקש מהמשתתפים לעצום עיניים ולאחר התכנסות פנימה נאפשר לכם "לחשוב על המקום הראשון שעולה בדעתכם" ולהיות נאמנים למקום הראשון שעולה לכם. יתכן ויעלה לכם זיכרון מהילדות, אולי מקום בטבע, אולי מקום דמיוני. אם אפשרתם לדמיון להתבטא, בעצם אפשרתם לעצמכם לגלות את הנפש. "במקום שמחשבתו של האדם נמצאת - שם הוא נמצא", המקום מתאר בדיוק היכן הנפש שלכם נמצאת. כל חלקיו של המקום מייצגים חלקים שונים בנפשכם. תוכלו לחוש זאת אם תתנו להם לדבר. כשלב ראשוני נתפש בעיקר ליצור דו שיח עם אותם הרגשות ומחשבות שעולים לכם, על ידי המרתן לדמיון באמצעות כלים של השיטה. כל מה שיעלה יהיה מראה מדויקת של מצפוני הנפש שלכם.

דרך ההתנסות הזו הלכה ונבנתה שיטת העבודה של דמיונוב. בשלב מוקדם יחסית הוא התחיל ללמד את השיטה במכללת רידמן ולאחר מכן במכללת שלם עד שהקים מכון משלו. את מה שהוא חווה בצורה אינטואיטיבית היה עליו כעת להבנות מול קבוצות תלמידים. כשאני הצטרפתי בפעם הראשונה לקבוצת לימוד כזו הייתי מרותק למפגש שהתרחש שם בין חסידים ממאה שערים, חילונים שרק אתמול נחתו מהודו, אנשי חינוך ורוח, אנשי מקצוע ואנשים שפשוט הרגישו צמא לשפה חדשה. התחושה הייתה שהשפה הזו של הדמיון חוצה את כל הגבולות והמגורים.

ד"ר מולי גרוסמן, פסיכותרפיסט ומטפל אישי וזוגי, הגדיר את ההבדל בין הדמיונוב לעשיית הטיפול הרגילות: "בפסיכולוגיה הקלאסית השאלות באות מתוך האדם ואת התשובות הוא מוצא דרך האינטרקציות החיצוניות, העברה, העברה נגדית, הזדהות השלכתית ועוד. דרך מגע עם העולם החיצון הוא מוצא מזור למורכבות הפנימית. בדמיונוב השאלות והתשובות מגיעות מנביעה פנימית ללא קשר למגע חיצוני. הנביעה מציפה רפואה בדיוק מאותו המקום של הקושי ולכן זה נותן תחושת ודאות כל כך עמוקה למי שחוה את החוויה".

גילוי הנפש

"החוויה שליוותה אותי לאורך כל הדרך הייתה של היזכרות. אני לא מצליח להבין אנשים שמדברים על כך שהם פיתחו שיטות משלהם. התחושה שלי היא שדברים אמיתיים נובעים מכפנים ולא כתוצאה מחקירה שכלית חיצונית. אני חושב שזה גם מה שהשיטה הזו נותנת לאנשים שעובדים איתה: לחזור לדברים שהם בעצם תמיד ידעו ונשכחו מהם. הדמיון מאפשר לנו לעקוף את התבניות השגויות שאנו שבוים בהן, שנדמות לנו כשכל, ולגלות מתוכנו את השכל העמוק הבא מן הנפש. כל החכמה הזו נמצאת אצל האדם עצמו. זו שיטה מאוד נקיה. אין כאן שום ניסיון של

"בכל בוקר הייתי קם לפני הזריחה ושוחה בגגס. באותו בוקר בפעם הראשונה בקעה מתוכי תפילה כאילו זה היה הדבר הכי טבעי בעולם"

המטפל לתמרן את המטופל מבחור. יש כאן אמון מלא ביכולת של האדם למצוא את הריפוי בתוכו.

"אני לא מתיימר לטעון שזו שיטת טיפול יהודית. חכמינו השאירו לנו חכמה עמוקה של עולם הנפש והרוח אך לא הגדירו בו שיטות טיפול. יש בכך משהו משמח שגם לדור שלנו נשאר מקום להתגדר בו ביצירה של עולם טיפול התואם את תפיסת הנפש היהודית. כשהתחלתי להיפגש עם המקורות שלנו פתאום מצאתי המון מושגים שאפשרו לי להבין את מה שחוויתי, עיקר השפה שלי היום יונקת מתורותיו של רבי נחמן אך גם בהחלט מכתבי האדמו"ר מפיאסצנה והרב קוק".

בניגוד לעמית, אני גדלתי בסביבה שונה לחלוטין. בלב העיר העתיקה בירושלים, בצילים של רבנים קדושים מכל המגורים, בן להורים חוזרים בתשובה העוסקים בהפצת יהדות ואמונות. ספגתי תורות עמוקות של הרב קוק ושל גדולי החסידות, אך דווקא המשפט הבא שאמר לי ראש ישיבה היה שיאו של מסע רוחני שלמעשה בער תמיד מתחת לפני השטח: "נוריאל, התורה כבר לא עוזרת לך. היא רק מזיקה".

אל הקודש פנימה

בניגוד לעבודה בדמיון נובע אותה ניתן להגדיר כעבודה נפשית-רגשית, ישנם תהליכי דמיון שמופנים אל הקודש. תהליכים בהם נרתום את כוח הדמיון על מנת לחזק ולהכניס לתוכנו מחשבות קדושות, ולפתח את יכולת החשיבה ולשלוט על הרגש; תהליכים בהם נשתמש בכוח הדמיון המעבה נקודה רעיונית נכונה והופך אותה לחיה ונושמת. גדולי החסידות נתנו עצות כיצד לפעול עם הדמיון למטרות אלו.

מספר דוגמאות:

1. הנועם אלימלך מציין שאדם שרוצה שתפילתו תישמע, צריך לראות את עצמו ממש כחוש הראות בצירוף חזק במחשבתו, כאילו הוא עומד בבית קודשי הקודשים ומתפלל שם. ישנם תהליכים בדמיון המאפשרים לאדם להחיות את בית המקדש בתוכו ולחיות את עצמו מתפלל בתוך בית המקדש במועדים שונים של השנה ובתקופות שונות של הבית הראשון, השני ואף השלישי.

2. הרב מנחם אקשטיין בספרו 'תנאי הנפש להשגת החסידות' מזמין את האדם לנוע במחשבתו במרחבים העצומים של היקום ולחוש כיצד כל מרחבים אלו נמצאים בנפשו. בספרו מפורטים תרגילים מעשיים לגילוי המגוון העשיר של חוויות פנימיות בתוכנו, ולהכרה בקלות התנועה בין החלקים השונים בעזרת הדמיון.

3. רבי נחמן מגלה לנו את הכוח האדיר של המחשבה ליצור מציאות. תהליכים של מחשבת דמיון מובילים את האדם לגלות רצון אמיתי מתוך נפשו, ומלמדים כיצד למקד את כל המחשבה בשאיפה וביצירה התממשות הרצון.

4. האדמו"ר מפאסצנה מדרוך אותנו בשם רבותיו שבשעת התפילה יצייר אדם במחשבתו כיצד הוא נמצא יחידי ביער ומתפלל לבוראו ללא שום פנייה. פיתוח הרעיון הזה מזמין אותנו לעורר מחדש את רגשות הקודש והדבקות אותם חווה כל אחד מאיתנו בתקופות שונות בחייו. נגלה כי רגעים אלה חיים בתוכנו, וממתנינם שנקרא להם לשוב ולגעת בנפשו.

מנוסות שלמדו ביחד את השיטה. שאלתי את זיווה איך היא חוותה את התהליך של הדימונוב "שיטת דמיון נובע נותנת כלי לביורר וגילוי של הנפש האלוקית אל מול הנפש הבהמית. העבודה והביורר מובילים לתשובה הבאה מבפנים, תשובות שעוזרות לנו לעשות סדר בדברים"

עמית משתף בתחושה שהתשובה במובן של יציאה מגלות המשיכה ללוות אותו גם בשלבים המתקדמים יותר של חייו. "מדובר בעצם על תהליך שאינו פוסק. אולי זוהי התשובה על תשובה' שעליה דיבר רבי נחמן. אתה כל פעם חושב שהגעת אל הארץ המובטחת ואתה מגלה שיש כאן עוד מצרים שצריך לצאת ממנה."

עולים במעלות

הרגשתי שהמעבר של עמית, יחד עם קהילת 'שדה צופים', מביתר עילית למעלות היה במובן מסוים גם סוג של 'תשובה על תשובה'. ביקשתי מעמית לשותף אותי בתהליך הזה.

"הרב עודד ניצני חינך אותנו לאורך כל הדרך שלבעלי תשובה יש יעוד מיוחד. השילוב שנוצר במפגש של העולם החילוני ממנו באנו עם עולם

נדהמתי. כאב לי מאוד. אחרי שבע שנים בישיבה בה ניסיתי לעשות כל מה שיכולתי להתחבר לעולם התורה, זה הסוף? ככה זה נגמר? דווקא בעקבות אותו הרגע הצלחתי להבין שמה שחסר לי זה את עצמי, את הכלי שיכול להכיל את כל היופי והעושר הרוחני הזה. מתוך הכאב התחיל לבקוע בי הרצון למסע חדש - מסע אל הנפש.

כיום בתור השותף להובלת מכון דמיונוב מתבהר לי יותר ויותר עד כמה הנפש היא הכלי לקבל את האור. אם הנפש מצומצמת או מוגדרת אז האור יקבל את צורתה, ככל שהאור גדול יותר, כך בהתאם גדלה עבודתנו לגילוי הנפש.

בירור המדמה

אחד האתגרים שעמית עסק בהם בשנים הללו הוא לעורר מחדש את העצות בעבודת ה' שעסקו בשימוש בדמיון. עמית הוציא לאור ארבעה דיסקים של תהליכי דמיון המבוססים על עצות של רבי נחמן, הנועם אלימלך, האדמו"ר מפאסצנה והספר הנדיר 'תנאי הנפש להשגת החסידות' של הרב מנחם אקשטיין. המטרה של הדיסקים הללו

"זו חוויה מאוד מטלטלת לגלות שהעולם שלך הוא בעצם זר ושיש עולם חדש שממתין לך, דרוש הרבה אומץ בשביל לשחרר את האחיזה במוכר ובידוע"

מצרים אני לא בא לתאר את החברה החרדית בצורה שלילית. אני מאוד מברך על השנים שהיינו שם ושמת על מה שספגנו. אהבת התורה, מסירות הנפש על הלימוד, המפגש עם גדלות אמיתית בתורה - אלו ערכים שאני מרגיש שילוו אותי כל חיי. התיאור של יציאת מצרים גם כאן מתקשר אצלי לזיהוי שאנחנו לא במקום הטבעי שלנו ואנו צריכים לחזור למקום שבו אנחנו יכולים לצמוח בצורה הבריאה והנכונה וגם להשפיע מתוך מקום של נתינה. כיום, לאחר יותר משבע שנים מאז המעבר, אני מרגיש שאנחנו יכולים לקבל בצורה הרבה יותר בריאה את ההשפעות של החברה החרדית מרחוק וזאת במקביל לקבלה מהחברה הדתית-לאומית. אנחנו באמת לא מגוריים בעיניי יש כאן סוג של יצירה חדשה."

התורה אליו שבנו הוא שילוב מלא אתגרים. היכולת להפוך את השילוב הזה למפרה ולא מאיים הוא צורך חיוני של בעל התשובה עצמו אך לא פחות מכך של החברה כולה. כאשר בעל התשובה מצליח לשמר בתוכו את הכוחות החיוניים אותם הוא פיתח בעולם החילוני ומביא אותם איתו אל עולם התורה, נוצרים חיבורים שיכולים להפירות את עולם התורה. נוצרים גם חיבורים טבעיים בין החלקים השונים של החברה שבעל התשובה מקשר ביניהם. בהנחייתו של הרב עודד הלכה ונבנתה קהילה כזו בתוככי ביתר עילית. אני קיבלתי על עצמי את הקמת המערכת החינוכית של הקהילה.

"כשאני מתאר את המעבר מביתר כסוג של יציאת

היא לאפשר גם לאנשים שאינם מכירים את עולם הדמיון לגלות מישורים חדשים בעבודת ה'.

"אנשים צמאים לכלים שיאפשרו לאדם מפגש חווייתי עם עבודת ה'. הדמיון, כשהוא עובר תהליך של בירור, הוא כלי עוצמתי מאוד בתחום הזה וחכמינו ידעו זאת. הרבה אנשים חוששים מעבודה עם הדמיון ומזהים אותו ככוח המשמש את התאוות בלבד, הם צודקים שיש סכנה כזו אך מי שלא מכיר בכך שהכוח המדמה פועל בו כל הזמן - הוא זה ששבוי בכבלי המדמה המתעתע. מי שמתחיל את המפגש עם הכוח המרתק הזה מסוגל עם הזמן לרתום אותו למקומות הנכונים. בשפה של רבי נחמן זה נקרא 'בירור המדמה'."

זיווה מאיר ארגנה בביתה קבוצה של מטפלות

ביקשתי מאדם טרייסטמן, מנהל החווה, לספר לי על מה שהתרחש שם. "החווה הוקמה על ידי ארגון 'נפש יהודי' ומופעלת ע"י בוגריו ממדרשת זיו בירושלים. החווה פועלת בחודשי הקיץ ובעונה האחרונה התקיימו שתי סדנאות שבועיות מיוחדות עם אביתר בנאי ועמית קדם. אביתר הציג בפני המטיילים פנים שרובנו פחות מכירים, לימוד עמוק של ניגונים עתיקים ומקורם, וגישה לפלא הגדול שבמעשיות של רבי נחמן מברסלב. בכל שבוע אביתר קיים הופעה אינטימית משיריו, ובכל אחת מהן הייתה תחושה חזקה של לא פחות מאשר התגלות רוחנית קבוצתית. הרבה מעבר למילים.

"התשתית להתרחשות השבועית הזו הייתה עבודתו המופלאה של עמית, והחלונות שפתח עבור המשתתפים בסדנה אל עולמם הפנימי. דמיון נובע מאפשר בזמן קצר מאוד, גם לחסרי ניסיון בעבודה פנימית, לפתוח צוהר אל הנפש ולדלות משם אוצרות נשכחים. התרמילאים לא נתנו לו רגע אחד של מנוחה, מזל שהיה לו חדר פרטי עם מנעול...

בלילה האחרון לסדנה ערכנו מעגל סיכום. כשישים תרמילאים תוססים ישבו יותר מארבע שעות בקשב וריכוז לא יתואר, פתחו את לבם וחלקו אחד אחרי השני את שעבר עליהם בסדנה. כמות הדמעות שנשפכה שם, מהמשתתפים וגם מאנשי הצוות, היא חוויה של פעם בחיים. "בשבילי" אומר עמית, "זה היה להחזיר לקדוש ברוך הוא את המתנה הגדולה שהוא נתן לי בהודו. השילוב של הפתיחות הגדולה של התרמילאים עם הנקיזת של השיטה פעל בעוצמה שאני בעצמי לא הכרתי. לא באתי להחזיר אותם בתשובה אלא להגיד להם את מה שאני הייתי כל כך צריך שיגידו לי כשאני הייתי בשלב הזה של החיפוש: כל התשובות נמצאות שם בפנים, תצטרו להקשיב."

לתגובות והערות פנו אלינו באתר "דמיון נובע" או במייל office.novea@gmail.com

"אף אחד לא הנחה אותנו איך להתמודד עם מצב כזה אבל אי אפשר היה לומר לה לחכות, אז פשוט קפצתי למים והתחלתי להנחות אותה. הייתה לי חוויה מאוד חזקה שאני מדבר בשפה טבעית שלי"

להציב סולם ארצה - לייצב אותו, למצוא את הזווית הנכונה, לראות שהוא מונח בכטחה ושאפשר לעלות ולרדת בו. כי התורה שנצרכת לנו היום היא לא רק תורה של בני עלייה אלא גם תורה של בני ירידת הדורות, תורה שלא רק מלמדת איך לעלות בכטחה, אלא גם איך לרדת בכטחה.

"באיזה עוד תלמוד תורה המלמדים באים ממגוון רחב כל כך - מלמד בוגר ישיבת 'כיסא רחמים', מלמד חוזר בתשובה ליטאי, מלמד חוזר בתשובה ברסלב, מלמד דתי-לאומי, מלמד תימני מבית שהפך לחסיד סדיגורה ודובר אידיש, ומלמד שמושפע בכלל מחב"ד?!"

"מתקיים אצלנו שיה אמיתי וכן בין עולמות שונים, שיח שמבקש להרחיב את גבולות הקדושה ושלא מפחד להציג גם שאלות נוקבות ולתת להן להמשיך להדהד באוויר, בלי תשובה חד-משמעית, רק עם הרהורי תשובה כאלה ואחרים, מתוך הבנה שאנחנו כרגע עדיין מעשה שמסופר בדרך".

החזרה להודו

עמית מספר לי שכשאביתר בנאי הציע לו לנסוע עמו לעבודה עם קבוצות של מטיילים ב'חווה של אדם' בצפון הודו, זה תפס אותו לגמרי לא מוכן.

"זה הפך לי את הקרביים. הרגשתי מצד אחד רתיעה גדולה וחשש, אבל גם תחושה חזקה של סגירת מעגלים. השארתי את ההחלטה לה'. אמרתי לעצמי שאני לא הולך לעשות כלום לקדם את זה, אבל אם זה יתגלגל מעצמו אז אסע. וזה אכן התקדם מעצמו."

שאלות של חינוך

כמנהל המערכת החינוכית, עמית מצא את עצמו מתמודד עם שאלות מורכבות של מציאת השילובים המתאימים לציבור של בעלי התשובה.

"מעבר להנחיה ולהדרכה של הרב עודד, מי שלווה אותנו לאורך כל הדרך היה הרבי מאמשינוב שליט"א. אני מודה לה' על כל פעם שזכינו לשבת ולהתייעץ עמו. אני מרגיש שכל שיחה כזו מלווה אותי לאורך השנים ואני שואב ממנה כוחות. זכינו לפגוש חכמה עמוקה, נקיה ופשוטה עם כל כך הרבה אהבת ישראל ואכפתיות - זו זכות גדולה. כשהתלכטנו האם ללמד בגרויות בישיבה הקטנה שלנו, הרבי ישב איתנו לפגישה ארוכה לכירור ההשלכות ההלכתיות של צעד כזה. הסיכום שלו היה שמותר ללמד בגרויות וזה נכנס תחת הגדר של 'מלמד בנו אומנות' בדור הזה. שאלנו אותו האם הוא חושב שאנחנו צריכים לעשות זאת והוא סירב לענות. 'זו החלטה שלכם' הרבי אמר, 'אתם מכירים את הציבור שלכם ואתם יודעים מה נכון לך'. פעם אחר פעם שמענו מגדולי ישראל שאין מסורת אמיתית כיצד לעבוד עם בעלי התשובה. הם שלחו אותנו חזרה לשטח - לעשות, להתנסות, לטעות וללמוד. העולם של בעלי התשובה הוא עולם מאוד סוער ועוצמתי. האתגר שלנו הוא איך להעביר את הרוח הגדולה הזו לילדים שכבר נולדו לעולם דתי ולאפשר להם יציבות ועקביות כאשר הוריהם מתמודדים לא פעם עם טלטלות משמעותיות."

דוד לבקוב, מונחך כיתה בתלמוד תורה, סיפר לי על החוויה שלו כהורה וכאיש צוות: "בתלמוד תורה 'שדה צופים' מצאתי חבורת בנאים שמנסים